

პროექტის გეგმა

მომზადდა ანი კუდუხაშვილმა

პროექტის სახელწოდება	ჯადოსნური სათამაშოების შემქმნელი
პროექტის მიზნები	პროექტის მიზანია: ყველა ბავშვისთვის საყვარელი საქმიანობის - თამაშისა და სათამაშოების გამოყენებით - სწავლა კეთების მეთოდით; შემოქმედებითი, კვლევა-ძიების, ტექნიკური უნარების განვითარება. ბავშვები შეძლებენ მარტივი სამეცნიერო დაკვირვებების ჩატარებას და დასკვნების გაკეთებას.
საგნობრივი ინტეგრაცია	ქართული ენა და ლიტერატურა ბუნებისმეტყველება ტექნოლოგია ფიზიკური აღზრდა აიტი ტექნოლოგია მე და საზოგადოება მათემატიკა ხელოვნება
სწავლის შედეგები საგნების მიხედვით	ქართული ენა და ლიტერატურა (ისტორია) მოსწავლეები: ეცოდინებათ ისტორიები იმ ადამიანების შესახებ, რომლებიც წარსულში ცხოვრობდნენ სხვადასხვა ქვეყანაში და წარმოადგენდნენ სხვადასხვა კულტურას. შეძლებენ წარსულის შესახებ საკვანძო სიტყვებისა და ფრაზების გამოყენებას. შეძლებენ მოვლენებისა და ობიექტების თანმიმდევრობით დალაგებას.

შედლებენ საკუთარი და წარსულში მცხოვრები ადამიანების ცხოვრების შედარებას და განსხვავებების წარმოჩენას.

დაამუშავებენ სხვადასხვა საინფორმაციო ტექსტს.

გააცნობიერებენ, რომ წარსული წარმოდგენილია სხვადასხვა სახითა და გზით.

აიტი ტექნოლოგია

მოსწავლეები:

ისწავლიან აიტი ტექნოლოგიისა და რამდენიმე გამოთვლის გამოყენებას ყოველდღიურ ცხოვრებაში.

შედლებენ სიმულაციების გამოყენებას და გააზრებას, რა ხდება რეალურ და წარმოსახვით სიტუაციებში.

გააცნობიერებენ ICT და კომპიუტერული ტექნიკის უსაფრთხოდ და პატივისცემით გამოყენების მნიშვნელობას.

მე და საზოგადოება

მოსწავლეები:

გაიაზრებენ, რომ ყველა ბავშვს აქვს სამშობლო და შეიძლება მათი „სამშობლოები“ სხვადასხვა ქვეყანა იყოს.

შეეძლებათ ერთმანეთის ინდივიდუალობისა და დამოუკიდებლობის პატივისცემა.

ფიზიკური აღზრდა

მოსწავლეები:

შედლებენ მარტივი აქტივობების შესრულებას თვითკონტროლითა და კოორდინაციის დაცვით.

შეძლებენ მარტივი მოქმედებების გამეორებას და განვითარებას.

შეძლებენ მოძრაობების თანმიმდევრობით გამოყენებას.

შეძლებენ სხვების მიერ შესრულებული მოქმედებების დაკვირვებას, კოპირებასა და განვითარებას.

შეძლებენ უსაფრთხო აქტივობის პრინციპების გაგებას.

ბუნებისმეტყველება

მოსწავლეები:

გაიაზრებენ, რომ სამეცნიერო კვლევა მოიცავს კითხვების დასმას, მტკიცებულებების შეგროვებას დაკვირვების გზით და მათ გაზომვას.

შეძლებენ მეცნიერული საკითხების გარკვევის გზების დადგენას.

შეძლებენ, დახმარებით, მარტივი კვლევების ჩატარებას.

გაიგებენ სხვადასხვა მასალის სახელწოდებებსა და თვისებებს, აგრეთვე, მათი გამოყენების წესებს.

გაიგებენ რა ხდება, როდესაც სხვადასხვა მასალა იკუმშება, იხრება, იჭიმება, ცივდება ან ცხელდება.

შეძლებენ მასალების მსგავსებისა და განსხვავებების აღწერას.

შეძლებენ მასალების დახარისხებას ჯგუფებად, მათი თვისებების მიხედვით.

გაიაზრებენ, რომ მასალების გამოყენება დამოკიდებულია მათ თვისებებზე.

გაიგებენ, როგორ მუშაობს მარტივი ელექტრული სქემები და რა გავლენა აქვს მათ სხვადასხვა მოწყობილობაზე.

გაიგებენ, როგორ შეუძლია ძალების დიაპაზონს, მათ შორის, ბიძგებსა და ზიდვას, გადაადგილოს ობიექტი/საგანი.

	შეეძლებათ აღწერონ ის მოქმედებები, რომლებიც იწვევს სინათლის, ბგერის ან მოძრაობის ცვლილებას. მათემატიკა მოსწავლეები: შექმნიან მარტივ სათამაშოებს გეომეტრიული ფიგურებისგან. ხელოვნება მოსწავლეები: მოირგებენ როლებს თოჯინების თეატრისთვის. შექმნიან და გააფორმებენ თოჯინებს. დახატავენ ესკიზებს.
პროექტის მონაწილეები (სამიზნე ჯგუფი - საფეხური/კლასი)	მეორე კლასი; მესამე კლასი.
პროექტის სავარაუდო ხანგრძლივობა	სამი კვირა
პროექტის აქტუალობა	ბავშვებს უყვართ თამაში და სათამაშოები. ისინი მუდმივად თამაშობენ, ეს მათი ბუნებრივი მდგომარეობაა. ჩვენ შეგვიძლია ბავშვების მისწრაფებები, ჰობი, ინტერესები სასწავლო მიზნებისთვის გამოვიყენოთ. სათამაშოების შექმნის ისტორია, მათი დამზადების თავისებურებები, მასალა, ტექნიკური დეტალები, თანამედროვე სათამაშოები - უაღრესად საინტერესო ამბები და აქტივობები ჩვენს მოსწავლეებს საოცარ, ჯადოსნურ სამყაროში ამოგზავნის. სწავლა კეთებით - ამ მიდგომის საშუალებით ბავშვები უამრავ საინტერესო ფაქტს აღმოაჩენენ, შეიმეცნებენ, თავადაც სცდიან, საბოლოოდ კი დღევანდელითვის ძალიან საჭირო უნარ-ჩვევებს გამოიმუშავენ.

პროექტის საბოლოო პროდუქტი	საბოლოოდ შესაძლოა, ბავშვებმა თოჯინების თეატრი, „ჩრდილების თეატრი“ მოაწყონ, თავად შექმნან საჭირო ინვენტარი და თოჯინები.
პროექტის საკვანძო შეკითხვები	რა მნიშვნელოვანი ინფორმაცია გავიგე სათამაშოების ისტორიის მოსმენისას? რით განსხვავდება ძველებური და თანამედროვე სათამაშო? რა დასკვნა შემიძლია გამოვიტანო, სათამაშოების ისტორიის მოსმენისას? რამდენი სახის სათამაშო არსებობს? როგორ, რა ნიშნით შემიძლია დავახარისხო სათამაშოები? რა მასალისგან შედგება ისინი? რით განსხვავდებიან სათამაშოები ერთმანეთისგან? როგორ დავამზადო სათამაშო? ილუზიური ოპტიკის გამოყენებით? მექანიკური? ციფრული? თოჯინების თეატრისთვის? ჩრდილების თეატრისთვის? როგორ მივბადო თოჯინებს მოქმედებებში? რა აერთიანებს მსოფლიოს ყველა ბავშვს? როგორ დავამზადო თოჯინები თეატრისთვის?
პროექტის მოსალოდნელი შედეგები	ბავშვები გახდებიან პატარა გამომგონებლები, შექმნიან საკუთარ სათამაშოებს. ბავშვები გახდებიან პატარა მკვლევრები: გამოიკვლევენ სათამაშოების მასალებს. ბავშვები მიიღებენ ძალიან საინტერესო ინფორმაციას სათამაშოების ისტორიის შესახებ. ბავშვებს განუვითარდებათ შემოქმედებითი, კრეატიული უნარები.

	ბავშვები გახდებიან პატარა მსახიობები და თავისთავად მოწყობილ თოჯინების თეატრში, მათ მიერვე დამზადებულ თოჯინებს ათამაშებენ. ბავშვები გაიაზრებენ, რომ მათი საყვარელი სათამაშოთი სხვა ქვეყანაში მცხოვრები ბავშვებიც თამაშობენ და, შესაძლოა, მსოფლიოს ბავშვებს სათამაშოები აერთიანებდეთ.
პროექტის აქტივობები და სამუშაო მასალები	აქტივობები თემის გახსნა - კლასში სათამაშოების შემქმნელის (მეთოჯინის) ჯადოსნური კუთხის მოწყობა. ➤ წინასწარ შერჩეული რესურსით/მასალით, ჯგუფების მიერ სათამაშოების შექმნა. ➤ სათამაშოების ისტორიის გაცნობა. ➤ ბეზიას, დედას, ჩემი და მომავლის სათამაშოები. ➤ სათამაშოების მუზეუმი/გამოფენა. ➤ პიტერ ბლეიკის სათამაშოების მაღაზია (1962) ➤ სხვადასხვა სათამაშოს დახარისხება ერთი რომელიმე ნიშნით (მასალა, მოძრაობა, მექანიზმი), ჯგუფური სამუშაო. ➤ სამაგიდო თამაშები - გაცნობა, თამაშის მოფიქრება. ➤ ოპტიკურ ილუზიაზე აგებული თამაშები. ➤ კომპიუტერული თამაშები. ➤ თოჯინები - თოჯინების თეატრისთვის. ➤ თოჯინები - ჩრდილების თეატრისთვის. ➤ ვიზიტი თოჯინების თეატრში. ➤ ვიზიტი სათამაშოების საწარმოში, მაგალითად: კოდალა. ➤ მიზანძვა: როგორ მოძრაობენ თოჯინები? მოძრაობა, მუსიკა, რიტმი. ➤ მაკნატუნა - თოჯინების თეატრის მზადება და წარმოდგენა.
გამოყენებული რესურსები	ბრჭყვიალა ქაღალდები, სტიკერები, ფერადი ლენტები, ყუთები, ქილები, ფერადი ქაღალდები, ნაჭრები, მძივები, მაკრატელი, წებო, ტექსტი: „თოჯინები და სათამაშო ფიგურები“, ძველი სათამაშოები, ბარათები, მარკერები. პროექტორი, პიტერ ბლეიკის სათამაშოების მაღაზია (1962) - ონლაინ ფორმატით, სამუშაო ფურცლები. სხვადასხვა სახის

	სათამაშო - სასურველია სხვადასხვა მასალისა და ტექსტურის. მუყაო, მარკერები, წებო, ძაფი. მუყაო, ფერადი ქაღალდები, წებო, მაკრატელი, კამათლები, მარკერები, კომპიუტერი, პლანშეტები, ქაღალდი, მუყაო, ძაფები, ხის მასალა, მძივები, ნაჭრები, წებო, მაკრატელი, ბამბა, ჩხირები... დიდი ყუთი, სხვადასხვა სახის სათამაშო: რობოტი, ფუმფულა, თოჯინა, კაცუნა, ცხოველი და ასე შემდეგ. მაკნატუნას სპექტაკლისთვის საჭირო რეკვიზიტები

აქტივობა #1

თემის გახსნა - კლასში სათამაშოების შემქმნელის (მეთოჯინის) ჯადოსნური კუთხის მოწყობა.

საჭირო რესურსი: ბრჭყვიალა ქაღალდები, სტიკერები, ფერადი ლენტები, ყუთები, ქილები, ფერადი ქაღალდები.

აქტივობის მიზანი: ბავშვებს შეეძმნათ განწყობა, წინასწარ ჰქონდეთ იმის ცოდნა თუ რას გააკეთებენ მთელი პროექტის მანძილზე.

აქტივობის აღწერა:

თემის გახსნამდე კარგი იქნება, მშობლები დავიხმართ და ბავშვებს სიურპრიზი მოვუწყოთ, კლასი გავაფორმოთ ისე, თითქოს სათამაშოების შემქმნელის სამუშაო კუთხე იყოს.

დეკორაცია თქვენს ფანტაზიაზე და სურვილზეა დამოკიდებული, ასევე, იმ მასალებზე, რომლებიც თქვენ გაქვთ.

გასათვალისწინებელია საკლასო ოთახის ზომა. შესაძლებელია გამოიყენოთ სხვადასხვა ფერის ლენტები - ცისარტყელასავით, რომლებიც თითქოს იღვრება კედელზე დამაგრებული ყუთიდან ან ბოლიდან.

ან მოათავსოთ ამომხტარი სათამაშო ქილაში, რომელიც გამოდის, როცა ის იხსნება.

„ჯადოსნური მტვერი“ - სპეციალური კვერთხი, მორთული მზინვარე მტვერით, ბრჭყვიალებითა და ვარსკვლავებით.

ჯადოსნური საფოსტო ყუთი - სწორედ აქ ჩამოვა ახალი სათამაშოების შეკვეთები, დალუქული წერილების სახით.

თავად ყუთი შეიძლება გაფორმებული იყოს ვერცხლისფერი ქაღალდითა და ვარსკვლავებით.

ჯადოსნურ საფოსტო ყუთს უნდა ჰქონდეს უჯრა ან სპეციალურად დატოვებული ადგილი წერილებისთვის.

სათამაშოების კუთხე - ძველი და ახალი სათამაშოების გამოფენა.

კუბიკებით, კონსტრუქციებით აშენებული პატარა შენობები (LEGO, Mega Bloks და ა.შ.).

ბავშვებს შეუძლიათ, როცა მოუნდებათ, გამოიყენონ.

იდეების მანქანა - დიდი ბოთლი/ქილა ან ყუთი, რომელშიც იქნება მოთავსებული ნაჭრები, დაკეცილი ქაღალდები, თითოეულზე დაწერილი იქნება რაიმე იდეა. თუ ბავშვებს სათამაშოების შექმნის დროს დასჭირდებათ იდეა, ინსპირაცია, მათ შეუძლიათ მივიდნენ იდეების მანქანასთან და აირჩიონ ერთ-ერთი:

რაინდის კოსტუმი, კოსმოსური რაკეტა, სპორტული მანქანა, ჯადოსნური ქუდი და ა.შ..

თქვენ, ასევე, დაგჭირდებათ ჯადოსნური სახელოსნოს "გასაღების" შექმნა, რომელიც შეგიძლიათ გამოჭრათ, გააფორმოთ ბრჭყვიალა ქაღალდებით და საკლასო კარებზე მიამაგროთ.

აქტივობა #2

წინასწარ შერჩეული რესურსით/მასალით, ჯგუფების მიერ სათამაშოების შექმნა.

საჭირო რესურსი: ნაჭრები, მძივები, მაკრატელი, წებო, ბრჭყვიალა ქაღალდები და ასე შემდეგ.

აქტივობის მიზანი: ბავშვებს გაუჩნდეთ წარმოსახვა, ფანტაზია - სათამაშოების შესახებ.

აქტივობის აღწერა:

ეს აქტივობა იწყება კლასის გარეთ, დარბაზში, ეზოში. შემოგვაქვს ყუთი, რომელიც ლამაზადაა შეფუთული, გაფორმებული. ბავშვები ცდილობენ გამოიცნონ შიგ რა არის; ბოლოს ვხსნით და ვიღებთ ჩვენს ხელნაკეთ გასაღებს. ნეტავ რომელ კარს გააღებს? ბავშვები გამოთქვამენ ვარაუდებს. ბოლოს ვაღებთ ჩვენი კლასის კარს, სადაც დეკორაციებთან ერთად მაგიდებზე გვხვდება ყუთები. ყუთებში სხვადასხვა მასალა, რესურსია: ნაჭრის ნაკუწები, მძივები, ლენტები, ქაღალდები, ღილები, ბამბა და ასე შემდეგ. ბავშვებს ვეუბნებით რომ ისინი ახლა სათამაშოების შემქმნელებად იქცევიან და შექმნიან სათამაშოებს. ბავშვები იწყებენ მუშაობას, (წყვილში, ჯგუფურად, ინდივიდუალურად, თქვენი გადასაწყვეტია) თუ იდეა შემოაკლდებათ იდეების მანქანასთან მიდიან და იღებენ იდეებს. როდესაც სათამაშოებს შექმნიან, წარადგენენ და საუბრობენ მასზე. თუ დრო არ გეყოფათ, სხვა დროსაც შესაძლოა მიუბრუნდნენ ბავშვები ამ საქმიანობას.

დამსახურებული ჯილდო!

სთხოვეთ კოლეგა მასწავლებელს ან თანაშემწეს, შემოვიდეს კლასში დალუქული ყუთით და კონვერტით.

გაკვირვებულმა გახსენით ყუთი და წაიკითხეთ წერილი:

გილოცავთ! თქვენ დაამტკიცეთ რომ სათამაშოების შექმნა შეგიძლიათ!

ასე რომ, ახლა ჩვენ უკვე თანამშრომლები ვართ!

იმედი მაქვს, რომ დამეხმარებით, რადგან მე შვებულებაში ვარ!

სიყვარულით, სათამაშოების შემქმნელი.

აქტივობა #3

სათამაშოების ისტორიის გაცნობა.

საჭირო რესურსი: ტექსტი: „თოჯინები და სათამაშო ფიგურები“

თოჯინები და სამოქმედო ფიგურები

მიაჩნიათ, რომ თოჯინები სათამაშოების ერთ-ერთი ყველაზე ძველი ფორმაა. პრეისტორიული დროიდან ადამიანები ქმნიდნენ „პერსონაჟებს“ თიხის, ბეწვისა და ხის გამოყენებით. ზოგიერთ მათგანს რელიგიური რიტუალების დროს იყენებდნენ. ქმნიდნენ ღმერთებს, სულებსა და სხვა ჯადოსნურ არსებებს. თიხისგან და ხისგან დამზადებული თოჯინები უძველეს ეგვიპტურ სამარხებშია აღმოჩენილი.

ძველ რომშიც ვხვდებით თოჯინებს; ბავშვებს ჰქონდათ ცნობილი გლადიატორების თოჯინები.

1800-იან წლებამდე თოჯინები მზადდებოდა ძირითადად ნაჭრისგან, ხისგან ან ცვილისგან. დიდი ბრიტანეთი და გერმანია იყვნენ ცვილის თოჯინების მწარმოებლები.

ახალშობილთან მიმსგავსებული თოჯინა, პირველად ინგლისში დაამზადეს ცვილისგა, XIX საუკუნის დასაწყისში.

1800-იანი წლების შუა პერიოდისთვის პოპულარული გახდა ფაიფურისა და ჩინური თოჯინები. ამ დროს ნაჭრის თოჯინებიც ძალიან პოპულარული იყო. მათი დამზადება შედარებით იაფი ჯდებოდა და ადვილი გასაკეთებელი იყო. სწორედ ამ დროს შეიქმნა პირველად მასობრივი წარმოების ნაჭრის თოჯინები.

მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ, თოჯინების მწარმოებლებმა დაიწყეს ექსპერიმენტები პლასტმასისგან. 1940-იან წლებში პირველი პლასტმასის თოჯინები გაიყიდა. 1950-იან და 1960-იან წლებში რეზინის და ვინილის თოჯინებს ამზადებდნენ. ვინილი იყო, ალბათ, ყველაზე დიდი წინ გადადგმული ნაბიჯი, რადგან თოჯინების შემქმნელებს საშუალებას აძლევდა თოჯინას თმა თავში ჩაემაგრებინათ, მიხატების ნაცვლად ან ზემოდან დაეწებებინათ, როგორც ამას ადრე აკეთებდნენ.

მსოფლიოში ყველაზე ცნობილი და წარმატებული თოჯინა ბარბია. იგი 1959 წელს გამოიგონა ამერიკელმა რუთ ჰენდლერმა, რომელმაც თოჯინას თავისი ქალიშვილის, ბარბარას სახელი დაარქვა. ეს იყო პირველი თოჯინა, რომელიც მოზარდის გარეგნობით იყო და იმდროინდელ მოდას, მისწრაფებებს ასახავდა.

1970-იან და 80-იანი წლებიდან სათამაშო ფიგურები ძირითადად დაკავშირებული იყო იმ დროინდელ პოპულარულ ფილმებთან, მულტფილმებთან და ტელე - შოუებთან.

მათგან ყველაზე პოპულარული იყო „ვარსკვლავური ომების“ ფიგურები, მათ მოსდევდა „კუ ნინძების“, „ჰარი პოტერის“ ფიგურები და ასე შემდეგ.

აქვე შეგვიძლია, მივაწოდოთ ინფორმაცია ქართულ თოჯინებზე - „კუკნებზე“

ქართული ხალხური დედოფალები — ადამიანთა მიმსგავსებით გაკეთებული თოჯინები. მრავალი საუკუნის განმავლობაში მათ მაგიური წეს-ჩვეულებების შესრულებისას იყენებდნენ. **რაჭაში**, ბზობის კვირას, ბავშვების მსვლელობა იმართებოდა, რომელსაც ეწოდებოდა „დედოფლობა“. ერთ-ერთ ბავშვს ხელში დედოფალა ეჭირა, დანარჩენები სიმღერით ჩამოივლიდნენ მეზობლის სახლ-კარს, დალოცავდნენ მათ და სანაცვლოდ კვერცხებს აძლევდნენ. დედოფალებს სამეურნეო დანიშნულებაც ჰქონდა. ბოსტანში ფრინველების შესაშინებლად იყენებდნენ ე.წ. „საფრთხოლის“ სახით.

საფრთხოებელა, **ქართლში** მოხსენებულია, როგორც „ბოსტნის დედოფალა“, **კახეთში** — „ბოსტნის კუკი“. მათ დიასახლისები ნათესის მოვლა-პატრონობას ეხვეწებოდნენ. ცნობილი იყო ე. წ. „სურდოს დედოფალა“, რომელსაც აკეთებდნენ „**ბატონების**“, „**ყივანახველას**“ და სხვა დაავადებების დროს. გადაჯვარედინებულ ჯოხებზე დილს აკერებდნენ, ზედ გადააკრავდნენ თეთრ ქსოვილს; შავი ძაფით ამოქარგავდნენ თვალ-წარბს, ხოლო თავზე ახურავდნენ რკოს ქუდს. კალთაზე დაკერებულ ჯიბეში ჩაუდებდნენ შაქარს და დედოფალას შორს გადააგდებდნენ. ასე „გაისტუმრებდნენ“ ხოლმე ავადმყოფობას.

სათამაშო დედოფალათა განსაკუთრებულ ჯგუფს წარმოადგენს მოძრავი დედოფალები. მკვლევრები ვარაუდობენ, რომ **VII საუკუნეში** უკვე არსებობდა „კუკების თამაში“ (თოჯინების თამაში). თუშეთში, კახეთში, **სამეგრელოსა** და ხევსურეთში კუკა-მარიონეტების თეატრის არსებობაც არის დამოწმებული. მთიულეთში თოჯინებს „ძიძი-ქალებს“ უწოდებდნენ, სვანეთში - „მოშპარდალ“-ს. მათაც ან ჯოხისგან აკეთებდნენ, ან **მატყლისგან**. ზოგ მათგანს სახსრებში ზონარი ჰქონდა გამოზმული, რისი გამოწვევითაც ამოძრავებდნენ დედოფალებს.

დედოფალებს ნაირნაირი სახელწოდება გააჩნდა: „თოჯა-გოგო“, „ტიკინა“, „გუგა“, „კუკნა“, „კუკი“, „მონძი-კუკი“, „თოჯა-ბიჭი“, „შვილიკა“ და სხვ. თოჯინის სვანური სახელწოდება „დალ“, რომელიც იქაური **ნადირობის ქალღმერთის** სახელია, მოწმობს იმაზე, რომ დედოფალები თავდაპირველად ღვთაებათა გამოსახულებას წარმოადგენდნენ. (ვიკიპედია).

- აქვე სტატია:

<https://www.mshoblebi.ge/article/16351-rogor-tamashobdnen-zvelad-kartveli-bavshvebi-da-rogori-iqo-zveli-kartuli-satamashoebi/>

- კარგი იქნება ვიზიტი თოჯინების მუზეუმში და ამ თოჯინების დამზადებაც.

<https://tbilisimuseumsunion.ge/2023/01/10/%E1%83%97%E1%83%9D%E1%83%AF%E1%83%98%E1%83%9C%E1%83%94%E1%83%91%E1%83%98%E1%83%A1-%E1%83%98%E1%83%A1%E1%83%A2%E1%83%9D%E1%83%A0%E1%83%98%E1%83%90/>

აქტივობის მიზანი: ბავშვებმა გაიაზრონ სათამაშოების ისტორია, სცადონ საინფორმაციო ტექსტის დამუშავება.

აქტივობის აღწერა:

მასწავლებელი ისტორიას წარუდგენს პრეზენტაციის სახით, ფოტო - მასალით. ამის შემდეგ მოსწავლეები ფერად ბარათებზე წერენ: სამი რამ, რაც აღმოვაჩინე; ორი რამ, რაც ისედაც ვიცოდი; ერთი რამ, რაც ჩემთვის ბუნდოვანია და კიდევ მჭირდება ინფორმაცია.

აქტივობა #4

ბეზიას, დედას, ჩემი და მომავლის სათამაშოები.

საჭირო რესურსი: საკუთარი, მშობლების, ბებია/ბაბუას სათამაშოები, ფოტოები.

აქტივობის მიზანი: ბავშვებმა შეძლონ საუბარი სათამაშოს შესახებ; მოყვანონ ისტორიები; კავშირების პოვნა და აღმოჩენა. პერსონალური მიზნები: კვლევა, ფიქრის სწავლა.

აქტივობის აღწერა:

მასწავლებლის თხოვნით, ბავშვებს სახლიდან მოაქვთ სათამაშოები - საკუთარი, მშობლების, ბებია/ბაბუების. თუ არ არის სათამაშო შემორჩენილი, შესაძლებელია ფოტოების მოტანაც.

კითხვები, რომლებსაც მშობლებს, ბებია/ბაბუებს დაუსვამენ წინასწარაა შედგენილი ასევე ბავშვების მიერ:

ვინ მოგცა ეს სათამაშო?

რამდენი წლის არის?

რამდენი წლის იყავი, როცა სათამაშო გაჩუქეს?

რატომ არის ის შენთვის განსაკუთრებული?

დღემდე როგორ და რატომ შემოინახე?

რისგანაა დამზადებული?

აქვს თუ არა სახელი?

ბავშვებს ვთხოვთ, რომ ისაუბრონ მათ შესახებ - რა აძლევს ამ სათამაშოებს უნიკალურობას და განსაკუთრებულებას? თუ აქვთ ისეთი სათამაშო, რომელიც თაობებს გადაეცემა?

ბავშვებს ვთხოვთ, რომ სათამაშოები დააღაგონ: ძველიდან ახლისკენ. ვთხოვთ, აგრეთვე, აღწერონ ისინი. სიტყვებს, რომლებსაც იყენებენ, მასწავლებელი დაფაზე ინიშნავს: რისგანაა დამზადებული, რა მასალით, რომელ ქვეყანაში დამზადდა? (ბავშვებმა უნდა იპოვონ ეს ინფორმაცია სათამაშოს იარლიყზე). შესაძლებელია ვიზიტი სათამაშოების მაღაზიაში, სადაც დააკვირდებიან, როგორ და რის მიხედვით ალაგია სათამაშოები თაროებზე.

აქტივობა #5

სათამაშოების მუზეუმი/გამოფენა.

საჭირო რესურსი: ძველი სათამაშოები, ბარათები, მარკერები.

აქტივობის მიზანი: ბავშვებმა გაიაზრონ მუზეუმის არსი, გააკეთონ „ექსპონატების“ აღწერა, შექმნან ბარათები.

პერსონალური მიზანი: კომუნიკაცია.

აქტივობის აღწერა:

ბავშვები მშობლების, ბებია/ზაბუების სათამაშოების გამოფენას აწყობენ (შესაძლებელია კლასშიც). კარგი იქნება თუ მსხვრევადი სათამაშოები არ იქნება. მშობლებს, ბებია/ზაბუებს შეუძლიათ დაათვალიერონ გამოფენა. ბავშვები ქმნიან ბარათებს, წარწერებს, მინიშნებებს, ისრებს - საკუთარი პატარა მუზეუმისთვის, შეიძლება ბროშურების მომზადება მუზეუმის შესახებ.

აქტივობა #6

პიტერ ბლეიკის სათამაშოების მაღაზია (1962)

საჭირო რესურსი: პროექტორი, პიტერ ბლეიკის სათამაშოების მაღაზია (1962) - ონლაინ ფორმატით, სამუშაო ფურცლები.

აქტივობის მიზანი: შეძლონ მოვლენებისა და ობიექტების თანმიმდევრობით დალაგება, შეძლონ განსხვავებების იდენტიფიცირება საკუთარ ცხოვრებასა და წარსულში მცხოვრები ადამიანების ცხოვრებას შორის. აქტივობის აღწერა:

მასწავლებელი ბავშვებს უჩვენებს პიტერ ბლეიკის ნამუშევარს: „სათამაშოების მაღაზია“, რომელიც სხვადასხვა მასალითაა შექმნილი და პიტერის ბავშვობის მოგონებებს, ნოსტალგიას უკავშირდება. გარკვეულწილად, ეს მხატვრის ავტობიოგრაფია - წარმოდგენილი ბავშვობის საყვარელი სათამაშოებისა და იმ ნივთების სახით, რომლებითაც თამაშობდა.

ბავშვებს ვეკითხებით: როგორ ფიქრობთ ეს მაღაზია თანამედროვე სათამაშოების მაღაზიაა თუ მაღაზია წარსულიდან?

ბავშვები საუბრობენ. ვადგენთ იმ სათამაშოების სიას, რომლებსაც ამოიცნობენ და ვწერთ დაფაზე.

როგორ ფიქრობენ არის თუ არა დღესაც ხელმისაწვდომი/პოპულარული ასეთი სათამაშოები? ან დღეს რომ იყოს ასეთი სათამაშოები, ისევ იმ სახით იქნებოდა თუ განსხვავებული? თუ ასეა, რა იქნებოდა შეცვლილი? (მასალები, ფერები, შეფუთვა, თემა და ა.შ.).

მივცეთ ბავშვებს ფურცლები და სახატავი საშუალებები. ვაძლევთ ოთხად დაყოფილ შაბლონს, ბავშვები ხატავენ:

ბებია/ბაბუების სათამაშოები	მშობლების სათამაშოები
ჩემი, თანამედროვე სათამაშოები	მომავლის სათამაშოები

- შესაძლოა გამოგადგეთ შემდეგი საიტები, სადაც სათამაშოების ფოტოებია წარმოდგენილი წლების მიხედვით:

<https://www.thedailybeast.com/jan-6-convict-pamela-hemphill-tells-the-truth-about-trump-hes-a-cult-boss?ref=scroll>

<https://entertainment.howstuffworks.com/toy-pictures.htm>

საბოლოოდ ბავშვები საკუთარ „მაღაზიებს“ წარადგენენ და საუბრობენ მათზე.

აქტივობა #7

სხვადასხვა სათამაშოს დახარისხება ერთი რომელიმე ნიშნით (მასალა, მოძრაობა, მექანიზმი), ჯგუფური სამუშაო.

საჭირო რესურსი: სხვადასხვა სახის სათამაშო; სასურველია სხვადასხვა მასალისა და ტექსტურის.

აქტივობის მიზანი: იცოდნენ სხვადასხვა მასალის სახელები და თვისებები;

შემდონ მასალების მსგავსებისა და განსხვავებების აღწერა;

შემდონ მასალების დახარისხება ჯგუფებად მათი თვისებების მიხედვით.

აქტივობის აღწერა:

ბავშვებს ვყოფთ ჯგუფებად, თითოეულ ჯგუფს ვაძლევთ ყუთს. ყუთში მოთავსებულია სხვადასხვა სახის სათამაშო; სასურველია სხვადასხვა მასალის, ტექსტურის, ფუნქციის. ბავშვებს ვთხოვთ, რომ:

დაახარისხონ სათამაშოები, დააჯგუფონ რომელიმე ნიშნის მიხედვით.

თითოეული მათგანისთვის დაამზადონ იარლიყი, სადაც დაატანენ შემდეგ ინფორმაციას: მასალა, დრეკადია თუ მყარია, რა მიზნობრიობა აქვს, რისთვის გამოიყენება, რბილია, მაგარია, შეხებისას თბილია, ცივია, ატარებს თუ არა წყალს, მსუბუქია, მძიმეა, გამჭვირვალეა, და ასე შემდეგ.

შეგვიძლია თავად მივაწოდოთ სათამაშოების დახარისხების კრიტერიუმები.

აქტივობა #8

ოპტიკურ ილუზიაზე აგებული თამაშები.

საჭირო რესურსი: მუყაო, მარკერები, წებო, ძაფი.

აქტივობის მიზანი: შემდონ მარტივი ხელსაწყოთა დამზადება, დაგეგმვა.

აქტივობის აღწერა:

<https://www.vam.ac.uk/young>

ვათვალიერებინებთ ვიქტორიას და ალბერტის სათამაშოების მუზეუმს, სადაც გვხვდება ძველი, ახალი და ისეთი სათამაშოებიც, რომლებიც ოპტიკურ ილუზიაზეა აგებული.

ბავშვებს ვუხსნით, რა არის ტაუმატროპი, ვაჩვენებთ ვიდეოს:

<https://youtu.be/yD0ovANHdqQ>

<https://youtu.be/bYRrUAMGJrQ>

- ბავშვებმა შესაძლოა თავადაც დაამზადონ საკუთარი ტაუმატროპები, აქ ნახავთ ინსტრუქციას:

<https://youtu.be/VmBGD-L-Jn4>

- აქ კიდეც ერთი ოპტიკური სათამაშო:

<https://youtu.be/wHdpzDluyhs>

ბავშვები მსჯელობენ ოპტიკურ სათამაშოებზე, როგორ ატყუებენ ისინი ჩვენს თვალს? რა ხდება მათი აზრით?

აქტივობა #9

სამაგიდო თამაშები - გაცნობა, თამაშის მოფიქრება.

საჭირო რესურსი: მუყაო, ფერადი ქაღალდები, წებო, მაკრატელი, კამათლები, მარკერები

აქტივობის მიზანი: შეძლონ დაგეგმონ საკუთარი საქმიანობა.

აქტივობის აღწერა:

ბავშვებს სახლიდან მოაქვთ სამაგიდო თამაშები, უზიარებენ ერთმანეთს, უხსნიან თამაშის წესებს, თამაშობენ. თითოეულ სამაგიდო თამაშს უმაგრებენ ასეთ აღწერილობით ბარათს:

თამაშის სახელი:

მოთამაშეთა რაოდენობა:

სირთულე: .....

სახილისო .....

ამ თამაშებს ათავსებენ სათამაშოების კუთხეში; ამის შემდეგ თავად გეგმავენ სამაგიდო თამაშების შექმნას; იდეებს ინიშნავენ; შესაძლოა, ინტერნეტშიც მოიძიონ ინფორმაცია, ნახონ ნიმუშები. იყოფიან ჯგუფებად, მასწავლებელი ურიგებს რესურსს: მუყაო, ფერადი ქაღალდები, წებო, მაკრატელი, კამათლები, მარკერები და ასე შემდეგ.

მასწავლებელი მიდის თითოეულ ჯგუფთან და ეხმარება იდეების მოძიებაში:

როგორ გადაადგილდებიან მოთამაშეები დაფაზე?

როგორ განსაზღვრავთ მათ პოზიციებს?

რამდენი მოთამაშე მიიღებს მონაწილეობას თქვენს თამაშში?

როგორია მოგება?

დაფაზე გექნებათ თუ არა გამოყოფილი სივრცეები?

იქნება თუ არა ბარათები ან რაიმე სიმბოლოები, რომლებიც უნდა შეგროვდეს?

რა რესურსებსა და მასალებს გამოიყენებთ?

რა ერქმევა თქვენს თამაშს?

კიდევ რის გათვალისწინება დაგჭირდებათ?

თუ იდეები შემოაკლდებათ, შეუძლიათ ესტუმრონ იდეების მანქანას.

აქტივობა #10

კომპიუტერული თამაშები

საჭირო რესურსი: კომპიუტერი, პლანშეტები

აქტივობის მიზანი: ბავშვები იაზრებენ მარტივი კომპიუტერული თამაშის შექმნის ტექნიკას.

აქტივობის აღწერა:

ვეკითხებით ბავშვებს, მოსწონთ ვიდეო თამაშები ან კომპიუტერული თამაშები.

ვეკითხებით, რომელი თამაში მოსწონთ. ვეუბნებით, რომ კომპიუტერული თამაშები

დაახლოებით 60 წლის წინ გამოიგონეს. ისინი ძალიან განსხვავდებოდნენ დღევანდელი კომპიუტერული თამაშებისგან!

შეგვიძლია ვაჩვენოთ:

ბავშვები ადარებენ თანამედროვე თამაშებს, საუბრობენ მსგავსებებსა და განსხვავებებზე.

შეგვიძლია რამდენიმე ძველი თამაშიც ვათამაშოთ და ვუთხრათ, რომ სათამაშოების მწარმოებელმა მოგვცა ამის უფლება.

<https://www.pacxon4u.com/space-invaders/>

კარგი იქნება თუ Scratch-ის პროგრამით მარტივი თამაშის შექმნის იდეას მივაწვდით. შეგვიძლია ვაჩვენოთ ვიდეო ინსტრუქციაც ქართულ ენაზე.

<https://www.youtube.com/watch?v=S5WazFAdFRE>

აქტივობა #11

თოჯინები - თოჯინების თეატრისთვის.

საჭირო რესურსი: ქაღალდი, მუყაო, ძაფები, ხის მასალა, მძივები, ნაჭრები, წებო, მაკრატელი, ბამბა, ჩხირები...

აქტივობის მიზანი: შემოქმედებითობის, კრეატიულობის წახალისება, თოჯინის მოძრაობის მექანიზმის აღმოჩენა.

აქტივობის აღწერა:

კარგი იქნება თოჯინების თეატრში ვიზიტი, ასევე ინტერვიუ, შეხვედრა მეთოჯინესთან. ბავშვებმა უნდა გამოიკვლიონ, როგორ მუშაობს თეატრის თოჯინა, როგორ ამოძრავებს ხელ-ფეხს, რა მასალისგანაა შეკერილი.

შეგვიძლია ვაჩვენოთ ეს მოკლე ვიდეოც:

<http://www.youtube.com/watch?v=UV938f46Wpg>

<https://youtu.be/6fso0vzGsgA>

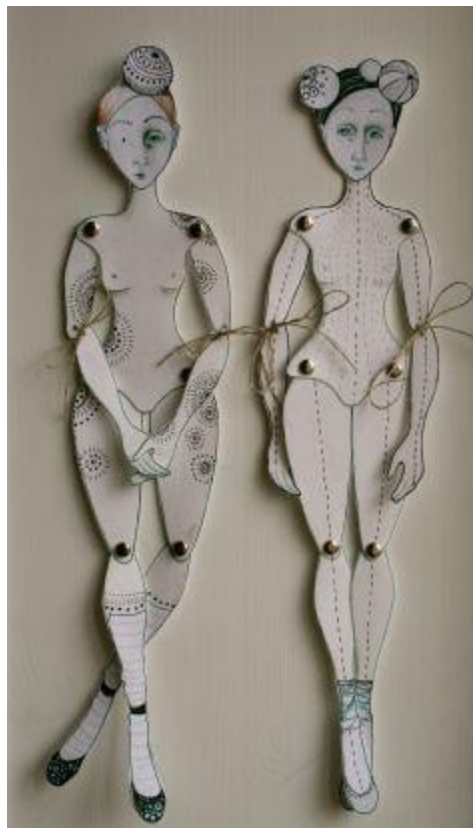
ბავშვებმა უნდა სცადონ საკუთარი თოჯინების დამზადებაც, გაითვალისწინონ თეატრის თოჯინას მექანიზმი, აგებულება.

შეუძლიათ დაამზადონ სხვადასხვა სახის, მაგალითად:

თითის და ხელთათმანის თოჯინები: ავიღოთ შავი ხელთათმანი და თითებზე მივაწებოთ ფიგურები.

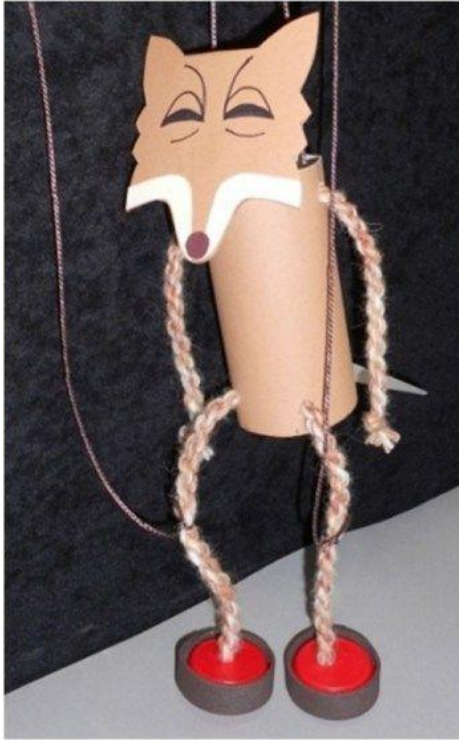
ჯოხის თოჯინები, ჩრდილების თეატრის თოჯინები და ასე შემდეგ. იხილეთ ინსტრუქცია:

<https://in.pinterest.com/pin/68328119338343340/>

<https://in.pinterest.com/pin/68740901602/>

<https://in.pinterest.com/pin/999447342282629850/>

კარგი იქნება ბავშვებმა ჩაწერონ მარტივი ინსტრუქცია: როგორ დაამზადეს თოჯინები და გაუზიარონ სხვა ბავშვებს.

საბოლოოდ ბავშვები წარმოდგენას მართავენ საკუთარი თოჯინებით. ფიქრობენ დეკორაციებზე, სცენაზე, მუსიკაზე.

აქტივობა #12

ვიზიტი სათამაშოების საწარმოში, მაგალითად: „კოდალა“.

საჭირო რესურსი: ის რესურსი, რომელსაც ადგილზე დაახვედრებს საწარმო.

აქტივობის მიზანი: ბავშვები კიდევ უფრო სიღრმისეულად ეცნობიან სათამაშოების კეთების სპეციფიკას, თავად არიან ჩართულები ამ საქმეში.

აქტივობის აღწერა:

ბავშვები მიგვყავს სათამაშოების საწარმოში: „კოდალა“ ან სხვა რომელიმე საწარმოში, მაგალითად: დადარი, ბარბალე და სხვა.

აქტივობა #13

მიზანმიმართვა: როგორ მოძრაობენ თოჯინები? მოძრაობა, მუსიკა, რიტმი.

საჭირო რესურსი: დიდი ყუთი, სხვადასხვა სახის სათამაშო: რობოტი, ფუმფულა, თოჯინა, კაცუნა, ცხოველი და ასე შემდეგ.

აქტივობის მიზანი: შეძლოს მარტივი მოქმედებების გამეორება და განვითარება.

შეძლოს მოძრაობების თანმიმდევრობით გამოყენება.

აქტივობის აღწერა:

აქტივობა უნდა დაიგეგმოს დარბაზში ან გაშლილ ადგილას. შუა ნაწილში ვდგამთ დიდ ყუთს, ყუთში აწყვია სათამაშოები, სასურველია სხვადასხვა სახის. ბავშვებს ვეუბნებით, რომ სათამაშოები ღამდამოებით ცოცხლდებიან და აი, ზუსტად ეს მომენტი დადგა. მათ უნდა ამოიღონ ყუთიდან სათამაშო, წარმოიდგინონ, როგორ იმოძრაებდა და სცადონ მიზანმიმართული მოძრაობის ფონზე.

მექანიკურად, როგორც რობოტი;

ნელა, ზღაზვნით ნაჭრის თოჯინასავით;

ტრიალით, როგორც სპინერი;

ხტუნვით, როგორც სახტუნაო;

სწრაფად და ნელა, როგორც ქარის სათამაშო.

და ა.შ..

როდესაც მუსიკა ჩუმდება, ბავშვებმა უნდა შეანელონ მოძრაობა, თითქოს ისინი იღლებიან, ღამის ბოლოს (გამთენიისას) უბრუნდებიან სათამაშოების ყუთს.

აქტივობა #14

მაკნატუნა - თოჯინების თეატრის მზადება და წარმოდგენა.

საჭირო რესურსი: მაკნატუნას სპექტაკლისთვის საჭირო რეკვიზიტები

აქტივობის მიზანი: შეძლოს მიზამვა, როლური თამაში, მარტივი მოძრაობების გამეორება.

აქტივობის აღწერა:

ბავშვებს ვაცნობთ მაკნატუნას ისტორიას, ბალეტს, მუსიკას.

<https://youtu.be/cZtw4KekvVM>

<https://youtu.be/a8yyzBp0aIw>

<https://youtu.be/zV1qLYukTH8>

<https://youtu.be/ri4hjlrgkSU>

კარგი იქნება თუ ბავშვებს როლებს გადავუნაწილებთ და მაკნატუნას დავდგამთ. შეგვიძლია მოვიწვიოთ მშობლებიც.

რეკომენდაციები საგნის მასწავლებელს პროექტის განხორციელებასთან დაკავშირებით:

ბებია/ბაბუების სათამაშოები,
მშობლების სათამაშოები,
მომავლის სათამაშოები,
ჩემი, თანამედროვე სათამაშოები